

แบบการบันทึกข้อมูลการปฏิรูปประเทศ
ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ระดับอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
ประเด็นแนวทางการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

๑.สภาพปัญหาประเด็นนี้ในภาพรวม

- มีการปฏิบัติหน้าที่ไม่โปร่งใส เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า ขบวนการสืบสวนไม่ชัดเจน (ทต.บางจัก)
- ปัญหาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด
- การละเลยไม่คุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและพยานเท่าที่ควร
- การเลือกปฏิบัติและการใช้ดุลพินิจไม่เที่ยงธรรม
- การทำงานล่าช้า (ทต.ท่าช้าง)
 - ขาดการเป็นกลางในการตัดสินปัญหา คำนึงถึงพวกพ้อง ทำให้อีกฝ่ายขาดความยุติธรรม
 - การใช้อำนาจของรัฐไม่เป็นธรรม และความเป็นธรรมของกฎหมาย (อบต.หัวตะพาน)
 - ความไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาคของชนชั้น
 - ความต่างหรือข้อก้ำกัต่างของกฎหมาย (กลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทอง)
 - มีความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึง สิทธิ และกระบวนการยุติธรรม
 - ระบบพรรคพวก มีการเข้าถึงสิทธิและกระบวนการยุติธรรมไม่เท่าเทียมกัน (อบต.หลักแก้ว)
 - ปัญหาความเสื่อมสลายของชุมชน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม (ทต.สาวร้องไห้)
 - ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ใช้กฎหมายในทางที่ผิด เช่น ริดไถ ทุจริตคอร์รัปชั่น (ทต.ม่วงเตี้ย)
 - ผู้มีอำนาจใช้อำนาจ 2 มาตรฐานในการดำเนินการ
 - ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ชัดเจน (อบต.ไผ่ม่วง)
 - มีการคอร์รัปชั่นเจ้าหน้าที่รัฐ
 - ในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น (อบต.ไผ่จำศีล)
 - การทำงานของตำรวจไม่โปร่งใส ไม่ถูกต้องพลิกคดี ช่วยผู้มีอิทธิพล
 - ตำรวจรู้เห็นเป็นใจและสนับสนุนให้พวกพ้องทำผิด
 - ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดกฎหมาย
 - กระบวนการยุติธรรมยังมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ของผู้มีฐานะทางการเงินและมีอำนาจทางสังคมกับประชาชนสามัญธรรมดา
 - ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจของรัฐ และผู้มีอิทธิพลมีการใช้กฎหมายไม่เสมอภาค ผู้รู้เอาเปรียบผู้ด้อยกว่า
 - กระบวนการยุติธรรมไม่เป็นธรรมมีการเล่นพรรคเล่นพวกมีเส้นสาย
 - การเข้าตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลครั้งไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (การชุมนุมกักจับ,การตรวจค้น)

- เจ้าหน้าที่รัฐเห็นเป็นใจหรือมีส่วนได้ส่วนเสียและสนับสนุนให้พวกพ้อง กระทำความผิด (อบต.ยี่ลั่น)
 - สืบเนื่องจากสภาพปัญหาที่เกิดจากความแตกแยกในชุมชนทำให้เกิดข้อพิพาท ระหว่างบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย เช่น การบุกรุกเขตพื้นที่ , การทิ้งขยะในพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น ฯลฯ (อบต.ตลาดใหม่)
 - มีระบบพวกพ้อง ปกป้อง เกื้อกูล ระบบกฎหมายหย่อนยานสำหรับนักการเมืองผู้มีอำนาจ (อบต.คลองขนาก)
 - กฎหมายมีช่องว่าง
 - ล่าช้าไม่รวดเร็ว ขาดความคล่องตัว (อบต.ศาลเจ้าโรงทอง)
 - ผู้ปฏิบัติในหน่วยงานยุติธรรมใช้กฎหมายไม่เป็นธรรม (อบต.บางจัก)

๒.แนวทางการปฏิรูป

ก.กลุ่มภาคประชาชน

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑.มีการปฏิบัติหน้าที่ไม่โปร่งใส เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานล่าช้า ขบวนการ สืบสวนไม่ชัดเจน	๑.ควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ จัดอบรมและเพิ่มความรู้ด้าน คุณธรรมและจริยธรรม พิจารณาคดีให้ มีความรวดเร็ว และยุติธรรมไม่บิดเบือน	๑.ควรมีกฎหมาย/บทลงโทษขั้นรุนแรง ไม่เป็นแบบอย่างต่อไป	(ทต.บางจัก)
๒.ปัญหากระบวนการปฏิบัติต่อผู้กระทำ ความผิด ๓.การละเลยไม่คุ้มครองสิทธิของ ผู้เสียหายและพยานเท่าที่ควร ๔.การเลือกปฏิบัติและการใช้ดุลพินิจ ไม่เที่ยงธรรม ๕.การทำงานล่าช้า	๑.กระบวนการยุติธรรมไม่ได้อยู่ เพียงแต่การไต่ตัวผู้กระทำความผิดมา ดำเนินคดีเท่านั้น แต่ต้องมีระบบการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม ๒.นอกจากจะสามารถทำให้ผู้กระทำ ความผิดที่ถูกลงโทษไม่กลับมากระทำ ผิดอีกยังต้องมีประสิทธิภาพการฟื้นฟู แก้ไขให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดี ของสังคมด้วย	๑.ควรมีการลงโทษผู้กระทำความผิด อย่างเด็ดขาดตามแต่กรณี	(ทต.ท่าช้าง)

ข.กลุ่มภาคข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑.ขาดการเป็นกลางในการตัดสิน ปัญหา คำนึงถึงพวกพ้อง ทำให้อีก ฝ่ายขาดความยุติธรรม ๒.การใช้อำนาจของรัฐไม่เป็นธรรม และความเป็นธรรมของกฎหมาย	๑.เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เป็นกลางให้ยุติธรรมกันทุกฝ่าย	-	(อบต.หัวตะพาน)

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๓.ความไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาคของชนชั้น ๔.ความต่างหรือข้อแตกต่างของกฎหมาย	๑.คนไทยทุกคนควรได้รับคุณและโทษที่เหมือนกัน ๒.กฎหมายต้องเด็ดขาดไม่ควรมีการลดโทษ ๓.ผู้มีความผิด โจร ขโมย ฯลฯ ต้องเพิ่มโทษ	๑.ควรนำบทลงโทษสมัยจอมพล ป มาใช้บ้าง ๒.ผู้รักษากฎหมายเมื่อทำผิดหรือใช้กฎหมายไปในทางทุจริต ให้ได้รับโทษมากกว่าผู้กระทำผิดเป็นทวีคูณ	(กลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทอง)

ค.กลุ่มแกนนำทางการเมือง

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑.มีความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงสิทธิ และกระบวนการยุติธรรม ๒.ระบบพรรคพวก มีการเข้าถึงสิทธิและกระบวนการยุติธรรมไม่เท่าเทียมกัน	๑.ปฏิรูปทั้งกระบวนการที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ๒.ปฏิรูปทั้งกระบวนการด้านกฎหมายสำหรับนักการเมืองที่มีพรรคพวกเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ๓.การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ความสามารถ มีการสอบแข่งขัน ปฏิรูปให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	-	(อบต.หลักแก้ว)
๓.ปัญหาความเสื่อมสลายของชุมชน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม	๑.การจัดการความขัดแย้งเชิงสมานฉันท์	-	(ทต.सार้องไห้)
๔.ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ใช้กฎหมายในทางที่ผิด เช่น ริดไถทุจริตคอร์รัปชัน	๑.จัดผู้มีอำนาจทางกฎหมายที่ทำผิด ๒.ยึดหลักกฎหมายที่ถูกต้อง	-	(ทต.ม่วงเตี้ย)

ง.กลุ่มภาคธุรกิจเอกชน

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑.ผู้มีอำนาจใช้อำนาจ 2 มาตรฐานในการดำเนินการ ๒.ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ชัดเจน	๑.ต้องเพิ่มช่องทางการร้องเรียนที่ประชาชนจะเข้าถึงโดยง่าย เช่น สายด่วน ๒.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในชนบทต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน	-	(อบต.ไผ่ม่วง)

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๓.มีการคอร์รัปชันเจ้าหน้าที่รัฐ ๔.ในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มีการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลางเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น	๑.ต้องมีกฎหมายลงโทษเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันที่จริงจัง ไม่มีข้อยกเว้นไม่ให้ผู้มีอำนาจใช้กฎหมายในการทำผิด	๑.ประชาชนสามารถร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นกลาง	(อบต.ไผ่จำศีล)

จ.กลุ่มภาคสังคม

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑.การทำงานของตำรวจไม่โปร่งใส ไม่ถูกต้องพลิกคดี ช่วยผู้มีอิทธิพล ๒.ตำรวจรู้เห็นเป็นใจและสนับสนุนให้พวกพ้องทำผิด ๓.ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิดกฎหมาย ๔.กระบวนการยุติธรรมยังมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ของผู้มีฐานะทางการเงิน และมีอำนาจทางสังคมกับประชาชนสามัญธรรมดา ๕.ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจของรัฐและผู้มีอิทธิพลมีการใช้กฎหมายไม่เสมอภาค ผู้รู้เอาเปรียบผู้ด้อยกว่า ๖.กระบวนการยุติธรรมไม่เป็นธรรมมีการเล่นพรรคเล่นพวกมีเส้นสาย ๗.การเข้าตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลครั้งไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (การประชุมดักจับ, การตรวจค้น) ๘.เจ้าหน้าที่รู้เห็นเป็นใจหรือมีส่วนได้ส่วนเสียและสนับสนุนให้พวกพ้องกระทำความผิด	๑.ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม จริยธรรมของผู้บังคับบัญชา ๒.ต้องมีกลไกยักยัดสถานที่ทำงานทุกๆ 2 ปี ๓.คดีอุทธรณ์กำหนดโทษให้รุนแรงและไม่ควรลดหย่อน ๔.ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการทางยุติธรรมโดยการประชาสัมพันธ์และมีหน่วยงานในการบริการเพื่อเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเสมอภาค ๕.ใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน กฎหมายหรือกฎระเบียบต้องไม่มีช่องว่างหรือเปิดโอกาสให้ผู้รู้ใช้เป็นเครื่องมือ ผู้รักษากฎหมายต้องซื่อสัตย์เที่ยงตรง ๖.กฎระเบียบกระบวนการต้องเข้มข้นมากกว่านี้ให้ผู้ใช้อำนาจเกรงกลัวการทำผิดกระบวนการยุติธรรม ๗.แจ้งหน่วยงานที่มีสายการบังคับบัญชาที่เหนือกว่าเข้ามาตรวจสอบ ๘.ควรมีสับเปลี่ยน โยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกๆ 2 ปี เพื่อไม่ให้เกิดความชำนาญ ความคุ้นเคยในพื้นที่	๑.จัดศูนย์ให้บริการแนะนำกระบวนการทางยุติธรรม โดยการประชาสัมพันธ์และมีการกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลกับผู้ที่มิฐานะยากจน ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ๒.กฎหมายต้องมีความศักดิ์สิทธิ์ใช้ได้กับทุกหมู่เหล่าไม่มีข้อยกเว้น ๓.ขั้นตอนมาจากส่วนกลางมาถึงภูมิภาคเป็นไปอย่างเชื่องช้าไม่ทันเหตุการณ์	(อบต.ยี่ล้น)
๙.สืบเนื่องจากสภาพปัญหาที่เกิดจากความแตกแยกในชุมชนทำให้เกิดข้อพิพาท ระหว่างบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย เช่น การบุกรุกเขตพื้นที่ , การทิ้งขยะในพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น ฯลฯ	๑.ให้บุคคลกรในหน่วยงานเข้าไปดูแล และเจรจากับบุคคลกรภายในองค์กรหรือหน่วยงาน นั้น ๆ	๑.ให้ผู้นำชุมชน เจริญ ไกล่เกลี่ย เพื่อหาข้อสรุป	(อบต.ตลาดใหม่)

สภาพปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	แหล่งที่มา
๑๐.มีระบบพวงพ้อง ปกป้อง เกื้อกูลระบบกฎหมายหย่อนยานสำหรับนักการเมืองผู้มีอำนาจ	๑.มีการใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกันระหว่างคนจน กับคนรวย	-	(อบต.คลองขนาก)
๑๑.กฎหมายมีช่องว่าง ๑๒.ล่าช้าไม่รวดเร็ว ขาดความคล่องตัว	๑.สรรหาเจ้าหน้าที่ในระบบยุติธรรมของประเทศ ต้องมีการสรรหาจากผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง ๒.ให้รับฟัง ดูเอกสารหลักฐานของประชาชนและสามารถร้องขอเปลี่ยนตัวบุคคลในการสอบสวน ดำเนินคดีได้	-	(อบต.ศาลเจ้าโรงทอง)
๑๓.ผู้ปฏิบัติในหน่วยงานยุติธรรมใช้กฎหมายไม่เป็นธรรม	๑.เร่งรัดกระบวนการให้รวดเร็ว กระชับ ชัดเจน มีบทลงโทษรุนแรงสมเหตุสมผล	-	(อบต.บางจัก)